

damouki debel i eqspertis daskvna

saqarTvel os kanonis proeqtze
`adgil obrivi TviTmmarTvel obis organoebis saqmi anobaSi
moqal aqeTa monawil eobis Sesaxeb-

zurab ezugbaia

1. arsebiTi xasiaTis Seni Svnebi

1. proeqtis me-4 muxl is pirveli punktis `a- qvepungqtan dakavSirebiT, roml is Tanaxmadac moqal aqeesb eniWebiT ufl eba `daubrkol ebl ad monawil eobden adgil obrivi TviTmmarTvel obis kompetencias mikuTvnebul i nebsmieri sakiTxis Sesaxeb gadawyvetil ebis iniciirebis, momzadebis, ganxil vis, miRebis da aRsruel ebis kontrol is procesebSi~, unda aRiniSnos, rom am qvepungqtze mizanSewonilia Semdegi saxis SemZRudavi daTqmis gakeTeba: garda kanoniT dacul saiduml oebasTan dakavSirebul i sakiTxebisa an/da daxurul i sxdomebis Catarebis SemTxvevebis.

2. proeqtis me-4 muxl is pirveli punktis `d- qvepungqtis Sesabamisad moqal aqeesb ufl eba aqvT gaasacivron adgil obrivi TviTmmarTvel obis gadawyvetil ebebi da moqmedebebi. saqarTvel os konstituciis 42-e muxl is pirveli punktis arsis gaTval iswinebiT, saWi rod migvaCnia aq aRiniSnos, rom gasacivrebis ufl eba Sesazl ebel ia realizebul iqnes mxol od adgil obrivi TviTmmarTvel obis iseTi gadawyvetil ebebisa da moqmedebebis mimarT, roml ebi c uSual od zians ayeneben moqal aqes an/da arRveven mis ufl ebebs Tu kanonier interesebs.

3. proeqti saWi roebs `normatiul i aqtebis Sesaxeb- kanonis Sesabamisad safinanso-ekonomikuri gaangariSebis Tan darTvas, gansakuTrebiT es Seexeba adgil obrivi TviTmmarTvel obis sainformacio-sakomunikacio sistemebis Seqmnisa da maTSi moqal aqeTa SeuzRudavi CarTvis (proeqtis me-5 muxl is pirveli punkti) dafinansebis probl emas, am saqmeSi saxel mwifo biuj etis mxardaWerisa da rol is gansazRvras. ar aris gamoricxul i, rom xsenebul i amocanis gadasawyvetad saWi ro gaxdes axal i tipis adgil obrivi mosakrebl is daweseba, rac damatebiT sakanonmdebl o cvl il ebebs moiTxovs.

igive winadadeba Seexeba proeqtis me-5 muxl is me-3 punktiT gaTval iswinebul i RonisZieebis dafinansebis sakiTxas.

igive winadadeba Seexeba proeqtis me-7 muxl is me-3 punktis `b- qvepungqtisac, roml is Tanaxmadac iusticiis saminstros sistemas ekisreba damatebiTi funqcional uri datvirTva - peticiis saxiT wardgenil i normatiul i aqtis proeqtze samarTl ebrivi daskvnis Sedgena da gacema. amas, savaraudod, damatebiTi saStato erTeul ebi da damatebiTi sabiuj eto dafinanseba dasWirdeba, rac saqarTvel os iusticiis da finansTa saminstroebTan SeTanxmebas moiTxovs.

4. proeqtis me-5 muxl is me-3 punkti akisrebs adgil obriv TviTmmarTvel obas val debul ebas Seqmnas organizaciul i da material urteqnikuri pirobobi moqal aqeTa SeuzRudavi miRebisatvis. vfiqrob, absol uturad SeuzRudavi miRebis pirobobis Seqmna moqal aqeTa

ganusazRvrel i wrisTvis praqtikul ad SeuZI ebel ia. aseTma midgomam administraciul i organoebis muSaobis Seferxebac SeiZI eba gamoiwvi os. amitom, mizanSewonil ia proeqtis es Canaweri dakonkretdes an dadgenil i wesis mixedviT (da ara SeuZRudavi) miRebis, an adgil obrivi TviTmmarTvel obis organoebisa da adgil obrivi samsaxurebis mier saamisod special urad gamoyofil qvedanayofebSi samuSao saaTebSi SeuZRudavi miRebis reJimiT.

5. proeqtis me-6 muxl is me-5 punqti adgil obrivi TviTmmarTvel obis organoebis saqmianobaSi moqal aqeTa monawil eobis erT-erT formad asaxel ebs sakrebul os an aRmasrul ebel i organos sxdomaSi monawil eobas. vfiqrobT, mizanSewonil i iqneboda aqac Semdegi Sinaarsis SemzRudavi daTqmis gakeTeBa: garda daxurul i sxdomebis Catarabis SemTxvevebi sa.

6. proeqtis me-7 muxl is me-2 punqtis Tanaxmad peticiis wardgenis ufl eba eniWeBa `TviTmmarTvel i erTeul is teritoriaze registrirebul - iuridiul pirs. aq gaugebari rCeba, Tu konkretul ad ra niSani CaiTvl eba ganmsazRvrel ad iuridiul i piris mier peticiis ufl ebiT sargebl obisTvis - a) im sasamarTI os iurisdicciis teritoria, roml is mierac igi iqneba registrirebul i (aseT SemTxvevaSi raionul i sasamarTI os mier registrirebul i iuridiul i piri peticiis wardgenis ufl ebas raionis teritoriaze mdebare yvel a TviTmmarTvel erTeul Si erTdroul ad moipovebs, xol o iusticiis saminstros mier registrirebul i arasamewarmeo iuridiul i pirebis bedi gaurkvevel i darCeba); b) maregistrirebul i organos mier dafiqsirebul i iuridiul i misamarTi (es niSani yvel aze sworad mimaCnia); g) iuridiul i piris faqtobrivi adgil samyofel i. vfiqrobT, rom proeqtis miTiTebul nawil Si Sesabamisi niSnis dakonkreteba aucil ebel ia.

7. gaugebaria, Tu ratom ar aniWeben proeqtis me-10 da me-11 muxl ebi sakiTxis dasmis wesiT winadadebis wardgenisa da saj aro gancxadebiT mimarTvis ufl ebas amomrCeval Tan da amomrCeval Ta gaerTainebasTan erTad im iuridiul pirebsac, romel Tac registrirebul i aqvT iuridiul i misamarTi Sesabamisi TviTmmarTvel i erTeul is teritoriaze.

8. proeqtis me-13 muxl is pirvel i punqtis mixedviT, amomrCeval s ufl eba aqvs `dadgenil i wesis Sesabamisad, SeuZRudavad mi iRos monawil eoba- adgil obrivi TviTmmarTvel obis organos sxdomaSi. pirvel rigSi, dadgenil i wesis Sesabamisad monawil eoba ukve gul isxmobs garkveul i SezRudvebis arsebobas, meore mxriv ki aqac mizanSewonil ia Semdegi Sinaarsis SemzRudavi daTqmis gakeTeBa: garda daxurul i sxdomebis Catarabis SemTxvevebi sa.

II. Seni Svnebi iuridiul teqnikaZe

1. proeqtis me-5 muxl is pirvel i abzaci warmoadgens am muxl is punqts, xol o Semdgomi abzacebi qvepunqtebia, ris gamoc am muxl is pirvel i, me-2 da me-3 qvepunqtebi unda gadainomros anbanuri wesiT (nacvl ad arabul i cifrebiT numeraciisa).

2. igive Seni Svna qvepunqtebis anbanuri numeraciis saWi roebis Taobaze vrcel deba agreTve proeqtis me-6 muxl zec.

3. proeqtis me-17 muxl is me-2 punqtsi miTiTebul i termini `saj aro Tanamdebobis piri- dazustebas saWi roebs.

4. პროექტის მე-17 მუხლის მე-3 პუნქტი მიზანშეწონილად მიგვაჩნია შემდეგი რედაქციით გამოცემის:

3. ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოები ვალდებული არიან არსებულ საბიუჯეტო შესაძლებლობების ფარგლებში, უზრუნველყონ შესაბამისი პირობების შექმნა მოქალაქეთა მონაწილეობის უწყვეტების გარანტირებისათვის.

III. რეკომენდაციები

1. კანონპროექტის მე-2 მუხლის მე-2 პუნქტი განსაზღვრავს პროექტის რეგულირების სფეროს, კერძოდ, მითითებულია, რომ მისი მოქმედება ვრცელდება ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოებისა და ადგილობრივი სამსახურების საკმარისობის ამოწმებისათვის ანუ აქტიური საარსებო უწყვეტების მოქმედების საკმარისობის მოქალაქეების მონაწილეობის დაკავშირებით უზრუნველყოფის შესახებ. რასაკვირველია, ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოების არსებობის დროს აქტიური და პასიური საარსებო უწყვეტების მართვით დაკავშირებით მოქალაქეებისთვის, ვინაიდან აქცენტი სპეციალურ პოლიტიკურ უწყვეტობაზე და კონსტიტუციურ სერვისებზეა გაკეთებული.

მაგრამ, რატომ არ უნდა მონაწილეობდნენ ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოებისა და ადგილობრივი სამსახურების საკმარისობის, საკმარისობის მოქალაქეების (ამოწმების) გარდა, თვითმმართველობის ტერიტორიაზე მდებარე მოსახლეობის უწყვეტი მოქალაქეები და მოქალაქეების არსებობის შემთხვევაში, როდესაც ისინი საკმარისობის მოქალაქეებთან ერთად იმდენად ადგილობრივი სამსახურების სერვისს, დაინტერესებულნი არიან ამ სამსახურებით, იმყოფებიან ადგილობრივი თვითმმართველობის ყოველდღიური მოქმედების კვლევით, იქიდან ადგილობრივი გადასახადებისა და ადგილობრივი მოსაკრებლების. ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოებისა და ადგილობრივი სამსახურების საკმარისობის მონაწილეობის შესახებ უწყვეტი პოლიტიკურ უწყვეტობაზე და ინტერესებზე დაკავშირებით, არამედ განვიხილოთ უწყვეტი სამოქალაქო უწყვეტი უწყვეტების რეალიზაციის საშუალებები.

ასევე, როგორც ვხედავთ, უფრო სამართლიანი იქნებოდა და ხელს შეუწყობდა საკმარისობის მოქალაქეების არსებობის რეზიდენტების ინტეგრირებას საკმარისობის საზოგადოებასა და მისი მართვის სისტემის. მოვანილი რეკომენდაციის გათვალისწინების შემთხვევაში სათანადო შესწავლას საშუალებების კანონპროექტის მთელი თვითმმართველობის.

IV. საერთო სეფსება

წარმოდგენილი კანონპროექტი სისტემატიზირებულია და საკმაოდ დეტალურად განიხილავს ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოებისა და ადგილობრივი სამსახურების საკმარისობის მოქალაქეებისა და იურიდიული პირების მონაწილეობის სხვადასხვა ფორმებს:

- პეტიციის წარდგენა;
- საკმარისობის დასმის შესახებ წარდგენა;
- ადგილობრივი თვითმმართველობის განმარტების პრისადმი საჯარო განცხადებით მიმართვა;
- გადაწყვეტილების პროექტის წინასწარი საჯარო განხილვის მოთხოვნა;

- adgil obrivi TviTmmarTvel obis organoebis sxdomaSi monawil eobas;

- sakrebul os wevrobas;

- adgil obrivi TviTmmarTvel obis organosa da Sesabamisi Tanamdebobis piris saj aro angariSis mosmenas.

proeqti aseve Seexeba adgil obrivi TviTmmarTvel obis organoebisa da adgil obrivi samsaxurebis saqmianobaSi moqal aqeebisa da iuridiul i pirebis monawil eobisas administraciul i organoebisa da dainteresebul i pirebis ufl eba-moval eobebis sakiTxebis gansazRvras.

proeqti teritoriul kol eqtivs sTavazobs monawil eobis formebs sakmaod did mraval ferovnebas da, rac mTavaria, uzrunvel yofil ia monawil eobis formebs al ternatiul obis principi.

proeqti mTli anobaSi Seesabameba adgil obrivi TviTmmarTvel obis Sesaxeb evropul i qartiisa da saqarTvel os kanonmdebl obis moTxovnebs. misi miReba da impl ementacia (miT ufro, winamdebare daskvnaSi moyvanil i mosazrebebisa da winadadebebis gaTval iswinebiT) udaod xel s Seuwyobs adgil obrivi TviTmmarTvel obis Semdgom ganviTarebas, adgil obrivi TviTmmarTvel obis organoebisa da Tanamdebobis pirebis angariSval debul ebisa da pasuxismgebl obis zrdas, adgil obrivi iniciativis gamovl ena-mxardaWerasa da samoqal aqo aqtivobos matebas, adgil obrivi TviTmmarTvel obis procesis gamWvirval ebis uzrunvel yofasa da efeqtianobis amaRl ebas.

winamdebare daskvnaSi miTitebul i rigi RonisZiebebis sa da siaxl eebis ganxorciel ebis Sesazl ebl obis saTanado safinanso-ekonomikuri gaangariSebisa da amis Sedegebis gaTval iswinebis SemTxvevaSi, proeqts mosal odnel i negatiuri aspeqtebi Tu risk-faqtorebi, praqtikul ad, ar gaaCnia.